Il-Qorti tal-Maġistrati (Malta) Bħala Qorti ta' Ġudikatura Kriminali

IL-PULIZIJA (SPETTUR NICHOLAS VELLA, SPETTUR RACHEL AQUILINA) V. YAHYA ALAKTAA (KI. 133112A)

MAĠISTRAT: DR. VICTOR G. AXIAK

09/01/2024

IL-QORTI,

Rat l-imputazzjonijiet segwenti li nħarġu kontra l-imputat:

Lil Yahya Alaktaa   Bin N/A mwieled fit-12/08/1983 Syria
u joqghod 297, Deluxe Apts, Fl 5, Triq il-Kostituzzjoi, Mosta
I.D. 133112(A)

BILLI inti akkuzat/a talli fl-04/07/2022 ghall-habta ta' 10.45 hrs gewwa Triq Salib tal-Marsa, Marsa, soqt il-vettura bin-numru tar-registrazzjoni HBS 034;

1. Soqt vettura bil-mutur jew vettura ohra, minghajr licenzja tas-sewqan **Sec 15(1)(a)(3), Chap. 65**

2. Uzajt, gieghelt jew hallejt lil persuna ohra tuza vettura bil-mutur fit-toroq, ghal uzu tal-vettura minnu jew min dik il-persuna l-ohra minghajr polza ta` assigurazzjoni dwar ir-riskji ta` terzi persuni. **Sec. 3(1), Chap. 104**

3. Soqt l-imsemmija vettura minghajr ma kont qed taghmel uzu mic-cinturin tas-sigurta' **Sec. 3, L.S. 65.12**

Semgħet u rat ix-xhieda miġjuba quddiemha u ċioe ix-xhieda ta' PS 1320 Shaun Borg Axiaq (*affidavit*), PC 42 Lydon Azzopardi (*affidavit*), Stephen Cachia għan-nom ta' Transport Malta (*affidavit*) u tal-imputat innifsu.

Semgħet it-trattazzjoni finali.

Rat l-atti proċesswali.

Qed tagħti din is-

Sentenza

Provi

1. Jirriżulta fost oħrajn mill-*affidavits* ta' **PS 1320 Shaun Borg Axiaq** u **PC 42 Lydon Azzopardi** illi fid-data, ħin u lok in kwistjoni huma raw u waqqfu lill-imputat li kien qed isuq il-vettura tal-għamla Ford bin-numru ta' reġistrazzjoni HBS034 minħabba li kien qiegħed isuq mingħajr ċinturin tas-sigurtà.

2. Mill-*affidavit* ta' **Stephen Cachia** in rappreżentanza ta' Transport Malta imbagħad irriżulta illi fid-data in kwistjoni l-imputat ma kellu l-ebda kategorija ta' liċenzja tas-sewqan Maltija u filfatt ottjena tali liċenzja fil-11 ta' Novembru 2022. Għalhekk fid-data tal-allegat reati huwa ma kellux liċenzja tas-sewqan Maltija.

3. L-imputat xehed illi assolutament ma kienx il-każ illi huwa kien qiegħed isuq mingħajr ċinturin tas-sigurtà. Fir-rigward tal-liċenzja tas-sewqan huwa ppreżenta kopja awtentikata ta' *international driving permit* maħruġa mill-awtoritajiet tas-Sirja u tenna li huwa kellu kull dritt isuq biha f'pajjiżna. Dwar l-assigurazzjoni huwa ppreżenta polza tal-assigurazzjoni u *renewal notice* maħruġa minn PostaInsure.

Kunsiderazzjoni

L-ewwel imputazzjoni

4. Dwar l-ewwel imputazzjoni jirriżulta b'mod ċar mill-provi mressqa illi l-imputat ma kellux liċenzja tas-sewqan Maltija fid-data tal-allegat reati. Fis-sew il-Qorti tosserva illi dak li tipprojbixxi l-liġi fl-artikolu ċitat mill-Prosekuzzjoni (Art. 15(1)(a) tal-Kap. 65) mhuwiex dak li persuna jsuq mingħajr liċenzja tas-sewqan **Maltija** iżda dak li jsuq mingħajr liċenzja tas-sewqan. Il-qorti però mhijiex marbuta mal-artiklu tal-liġi speċifiku li jogħġobha tindika l-Prosekuzzjoni fl-att tal-komparixxi u f'dan ir-rigward hija tagħmel riferenza għal dik il-liġi speċifika illi tipprovdi fid-dettal dwar liema liċenzji tas-sewqan

huma validi sabiex jintużaw f'Malta għas-sewqan tal-vetturi bil-mutur, ċioe għall-Leġislazzjoni Sussidjarja 65.18 (Regolamenti Dwar Liċenzi Għas-Sewqan Ta' Vetturi Bil-Mutur).

5. L-Art. 3(1) ta' dawn ir-Regolamenti jipprovdi illi:

> **'3.(1) Ebda persuna ma tista' ssuq vettura bil-mutur elenkata fl-Ewwel Skeda fi triq pubblika sakemm dik il-persuna ma jkollhiex liċenzja tas-sewqan valida jew permess għal min ikun qiegħed jitgħallem maħruġ mill-Awtorità jew liċenzja tas-sewqan valida maħruġa minn xi awtorità kompetenti f'pajjiż ieħor.'**

6. L-Art. 2(1) tal-istess Regolamenti jipprovdi illi:

> **"liċenzja tas-sewqan valida" tfisser liċenzja tas-sewqan maħruġa jew mill-Awtorità, skond id-dispożizzjonijiet ta' dawn ir-regolamenti, jew maħruġa minn pajjiż ieħor li jkun rikonoxxut mill-Awtorità, u sakemm dik il-liċenzja –**
> **(a) ma tkunx ġiet sospiża, meħuda lura jew kanċellata,**
> **(b) tkopri l-kategorija tal-vettura li tkun qed tinsaq, u**
> **(ċ) tkun użata mill-possessur tagħha skond xi kundizzjonijiet li jkun hemm fil-liċenzja tas-sewqan.'**

7. Għalhekk biex il-liċenzja tas-sewqan li jipprovdi għaliha l-Art. 15(1)(a) tal-Kap. 65 tal-Liġijiet ta' Malta tkun valida jeħtieġ *inter alia*[1] illi:

    i. din tkun maħruġa minn Transport Malta, jew
    ii. din tkun maħruġa minn xi awtorità kompetenti f'pajjiż ieħor.

---

[1] B'*inter alia* jfisser illi hemm numru ta' kundizzjonijiet oħra li joħorġu mill-istess liġi li jridu jiġu sodisfatti biex jitqies illi liċenzja tas-sewqan tkun waħda valida, kif elenkat fl-Art. 2(1) fid-definizzjoni ta' liċenzja tas-sewqan valida.

8. L-Art. 6 tal-istess Regolamenti jagħmilha ċar illi liċenzji tas-sewqan maħruġa minn Stati Membri huma rikonoxxuti f'Malta. Fil-każ in eżami l-imputat għoġbu jesebixxi *international driving permit* rilaxxjat lilu mill-awtoritajiet tas-Sirja, li naturalment m'huwiex Stat Membru tal-Unjoni Ewropeja.

9. Fir-rigward ta' liċenzji tas-sewqan maħruġa minn awtoritajiet kompetenti ta' pajjiżi li ma jkunux Stati Membri, l-Art. 5 tar-Regolamenti jipprovdi kif ġej:

> **'5. Id-detentur ta' liċenzja tas-sewqan maħruġa minn awtorità kompetenti f'pajjiż terz jista' jsuq f'Malta, għal perjodu li ma jkunx iżjed minn tnax-il xahar mid-data minn meta huwa jkun daħal l-aħħar f'Malta, kull klassi jew deskrizzjoni ta' vettura koperta mil-liċenzja tas-sewqan maħruġa lilu mill-awtorità kompetenti f'dak il-pajjiż terz:**
>
> **Iżda d-detentur ta' liċenzja tas-sewqan maħruġa minn awtorità kompetenti f'pajjiż terz ma jkunx jista' jsuq vetturi fil-kategoriji ta' liċenzja C1, C1E, C, CE, D1, D1E, D, DE jew f jekk dik il-persuna ma jkollhiex ukoll ċertifikat ta' kompetenza professjonali maħruġ skond ir-regolament 29 jew jekk dik il-persuna ma tkunx sewwieq eżentat skond ir-regolament 28.'**

10. Mela biex liċenzja tas-sewqan maħruġa minn awtorità kompetenti f'pajjiż terz tkun tista' tintuża għas-sewqan f'Malta jeħtieġ *inter alia* illi l-pussessur tagħha ma jkunx ilu Malta għal iżjed minn tnax-il xahar. F'dan il-każ ma tressqet l-ebda prova mill-imputat dwar kemm kien ilu Malta qabel ma twaqqaf mill-Pulizija.

11. Inoltre jrid jingħad ukoll illi l-imputat ma ppreżentax liċenzja tas-sewqan maħruġa mis-Sirja (kif titlob il-liġi fl-Art. 5) iżda *international driving permit* maħruġ mill-istess pajjiż. Kif jingħad fit-tlett trattati internazzjonali li jirregolaw tali permessi, *international driving permit* huwa validu biss meta jkun akkumpanjat mill-liċenzja tas-sewqan maħruġ minn dak il-pajjiż. Huwa minnu illi l-ħruġ ta' *international driving permit* jippresuponi l-eżistenza ta' liċenzja tas-sewqan iżda dak li teħtieġ il-liġi m'huwiex sempliċiment l-eżistenza ta' liċenzja li tkun maħruġa minn pajjiż terz iżda inoltre illi tali liċenzja tkun valida għall-użu tagħha f'pajjiżna (i.e. billi ad eżempju tkun tkopri l-

kategorija / klassi ta' vettura li l-possessur ikun jrid juża fit-triq). Issa ġaladarba fil-kamp kriminali fejn hu meħtieġ li d-difiża tressaq prova (kif inhu f'dan il-każ stante illi huwa l-imputat li qed jallega li jista' jsuq bil-permess li ġie mogħti lilu) ikun biżżejjed li tagħmel dan fuq preponderanza ta' probabilitajiet (b'kuntrarju għall-Prosekuzzjoni li jeħtieġ li tressaq provi li jkunu *beyond reasonable doubt),* jista' jagħti l-każ illi l-*International Driving Permit* innifisha jkollha biżżejjed informazzjoni fiha illi juru għas-sodisfazzjon tal-Qorti l-eżistenza ta' liċenzja tas-sewqan maħruġa minn pajjiż terz illi tkun valida għall-użu tagħha in kwistjoni f'pajjiżna. Hekk per eżempju ikun il-każ jekk il-permess internazzjonali tas-sewqan ikollu fih riferenza espressa għall-liċenzja tas-sewqan in kwistjoni bid-dettalji u kategoriji koperti bl-istess liċenzja. F'dan il-każ però l-*international driving permit* ma tagħmel l-ebda riferenza għall-liċenzja tas-sewqan allegatament maħruġa lill-imputat mis-Sirja u għalhekk waħedha u kif inhi ċertament fl-ebda ħin ma tistax tintuża mill-imputat sabiex isuq f'Malta.

12. Apparti dan kollu, jirriżulta lill-Qorti ukoll illi l-*international driving permit* esebita mill-imputat ma kienetx tiswa fid-data tal-allegat reati billi kienet ilha skaduta mis-17 ta' Jannar 2022.

13. Għalhekk din l-ewwel imputazzjoni tirriżulta ppruvata.

It-tieni imputazzjoni

14. Dwar it-tieni imputazzjoni, dik li kien qiegħed isuq mingħajr ma kien hemm fis-seħħ għall-użu ta' dik il-vettura minnu, polza ta' assigurazzjoni dwar ir-riskji ta' terzi persuni, l-Art. 3(1A) tal-Kap. 104 tal-Liġijiet ta' Malta (L-Ordinanza dwar l-Assigurazzjoni ta' Vetturi tal-Mutur għar-Riskji ta' Terzi Persuni) jipprovdi illi:

> **'3 (1A) Ikun preżunt li ma kienx hemm polza tal-assigurazzjoni fis-seħħ skont is-subartikolu (1), kemm-il darba min jiġi akkużat b'reat taħt is-subartikolu (1) ma jġibx prova kuntrarja billi juri ċertifikat tal-assigurazzjoni maħruġ taħt l-artikolu 4(4)'**

15. Kien għalhekk illi l-imputat ippreżenta polza tal-assigurazzjoni (u *renewal notice*) maħruġa minn PostaInsure u dan sabiex jipprova juri għas-sodisfazzjon tal-Qorti illi huwa kien kopert minn polza tal-assigurazzjoni valida. F'dan ir-rigward il-Qorti qabel xejn tara illi l-polza esebita tkopri perjodu sussegwenti għad-data tal-allegat reati, għalkemm ir-*renewal notice* esebita tindika illi fid-data in kwistjoni il-kopertura kienet ukoll viġenti (tant illi kienet waslet biex tiskadi). Mill-bqija jidher illi l-polza kienet maħruġa f'isem l-imputat u allura mad-daqqa t'għajn kienet waħda valida. Il-Prosekuzzjoni madanakollu xliet lill-imputat b'dan ir-reat minħabba l-fatt illi huwa ma kienx qiegħed isuq b'liċenzja tas-sewqan valida.

16. Il-posizzjoni ta' din il-Qorti kif presjeduta għal numru ta' snin kienet dik illi għall-finijiet tal-Art. 3(1) tal-Kap. 104, ma' tagħmilx differenza jekk min kien qiegħed juża l-vettura għandux liċenzja tas-sewqan jew le[2], għandux inqas minn 25 sena jew le, jew jekk huwiex b'xi mod eskluż mill-kopertura tal-polza jew le, darba jirriżulta illi ikun hemm fis-seħħ polza ta' assigurazzjoni tal-vettura u dan għaliex it-terz ikun dejjem protett u għalhekk f'dak il-każ ir-reat ravviżat taħt l-Art. 3(1) tal-Kap. 104 ma' jissustix[3] u semmai il-kwistjoni kienet tirrisolvi ruħha f'waħda ta' natura ċivili iżjed minn dik kriminali.

17. Bis-sentenzi riċenti u studjati tal-Qorti tal-Appell (Inferjuri) u ċioe dawk mogħtija fl-ismijiet **Il-Pulizija v. Mohamad Knaan (Appell Numru: 479 / 2022 CSH, 7 ta' Frar 2023)** u **Il-Pulizija v. Xemizin McKay (Appell Numru 423/2022 EG, 24 ta' Mejju 2023)**, il-pożizzjoni li ttieħdet hija waħda differenti u dan fis-sens illi kwalunkwe persuna li jkun qed jiffaċċja din l-imputazzjoni irid attivament jipprova illi huwa kien personalment kopert taħt il-polza tal-assigurazzjoni maħruġa għall-użu tal-vettura altrimenti ikun ħati tar-reat ipotizzat taħt l-Art. 3(1) tal-Kap. 104. Hekk per eżempju huwa fatt magħruf illi l-kundizzjonijiet tal-poloz ta' diversi kumpaniji tal-assigurazzjoni

---

[2] Naturalment dan ikun reat separat suġġett għal proċeduri kriminali diversi!

[3] Din hija posizzjoni li ġiet abbraċjata ukoll mill-Qrati tagħna f'diversi istanzi fil-passat inkluż per eżempju fis-sentenza fl-ismijiet **Pulizija vs Emanuel Zarb** (App. Nru. 329:2010:MM, 26 ta' Marzu, 2015)

tas-sewqan f'pajjiżna jkopru lis-sewwieq li ma jkunx fil-pussess ta' liċenzja tas-sewqan **<u>jekk dan kellu waħda fil-passat u ma jkunx ġie skwalifikat milli jżommha</u>** jew sewwieq li ma jkunx qed isuq vettura li jkollha l-liċenzja tat-triq skaduta. Għalhekk jekk l-imputat jtella' rappreżentant tal-kumpanija tal-assigurazzjoni sabiex jikkonferma illi nonostante dak allegat mill-Prosekuzzjoni huwa xorta waħda mhuwiex meqjus eskluż mill-kopertura tal-polza in kwistjoni, huwa ikun issodisfa l-oneru impost fuqu mill-Art. 3(1A) tal-Kap. 104.

18. Din il-Qorti, għalkemm mhijiex marbuta illi ssegwi kwalsiasi linja ta' sentenzi mogħtija mill-Qorti tal-Appell, tqis li jkun għaqli u fl-interess tal-ġustizzja li jkun hemm uniformita' fis-sentenzi u għalhekk hija tara li għandha ssegwi ukoll u tagħmel tagħha l-insenjament tal-Qorti tal-Appell fuq din il-materja.

19. Issa f'din il-kawża jirriżulta illi fid-data tal-allegat reat l-imputat ma kellux liċenzja tas-sewqan valida u ma jirriżultax illi ressaq xi prova li turi li huwa xorta waħda kien kopert taħt il-polza tal-assigurazzjoni maħruġa lilu. Din it-tieni imputazzjoni għalhekk tirriżulta li ġiet ppruvata.

It-tielet imputazzjoni

20. Fir-rigward tat-tielet imputazzjoni, il-Qorti sejra tagħti l-benefiċċju tad-dubju lill-imputat u dan għaliex fuq il-pedana tax-xhud kien insistenti ferm illi żgur ma kienx hu li kien qiegħed juża t-telefon ċellulari għalkemm spjega lill-Qorti illi l-fatti l-oħra li rrelataw dwarhom l-uffiċjali tal-Pulizija fl-*affidavit* tagħhom kienu korretti.

Deċiżjoni

Għar-raġunijiet msemmija wara li rat l-artikoli relevanti tal-liġi ossia' l-Art. 3(1) tal-Kap. 104 u l-Art 15(1)(a) tal-Kap. 65 (sewqan mingħajr liċenzja tas-sewqan) flimkien mal-Art. 2(1), 3(1), 5 u 6 tal-Leġislazzjoni Sussidjarja 65.18, il-Qorti filwaqt li tillibera lill-imputat mit-tielet imputazzjoni, issibu ħati tal-ewwel tnejn u tikkundannah iħallas

multa fl-ammont totali ta' elfejn u erba' mitt euro (€ 2,400). B'żieda mal-piena l-Qorti qegħda tapplika d-disposizzjonijiet tal-Art. 3(2A) tal-Kap. 104 u tal-Art. 15(3) tal-Kap. 65 u tiskwalifika lill-imputat milli jkollu jew milli jikseb liċenzja tas-sewqan għal żmien tnax-il xahar u tmient ijiem.

V.G. Axiak	**Y.M. Pace**
Maġistrat	**Dep. Reġistratur**